

Arbetskyddsförvaltningens årsberättelse 2017

Innehåll

Ledningens översikt.....	3
Arbetarskyddstillsynens mål och genomslagskraft	4
Organisering och styrning av arbetarskyddstillsynen.....	5
Arbetarskyddsmyndighetens verksamhet 2017	6
Arbetarskyddstillsynen 2017	6
Byggbranschen.....	7
Handeln samt hotell- och restaurangbranschen	8
Transportbranschen	9
Social- och hälsovårdstjänster	10
Industri- och gruvverksamhet.....	11
Jord- och skogsbruk	12
Sjöfart.....	12
Beställaransvarslagen	13
Psykosocial belastning	14
Diskriminering	15
Tillstånd som beviljats av arbetarskyddsmyndigheten.....	16
Anmälningar som tagits emot av arbetarskyddsmyndigheten.....	16
Arbetarskyddsmyndigheten ger råd och handledning	17
Arbetarskyddsförvaltningens webbtjänst Tyosuojelu.fi	17
Den nationella telefonrådgivningen	18
Andra kommunikationskanaler	18
Arbetarskyddstillsynens resurser	19
Lagstiftning som övervakas av arbetarskyddsmyndigheten och beredningen av den.....	20
Arbetarskyddstillsynen förändras	21
Samarbete och nätverksbildning med andra aktörer	22
Samarbetet och informationsutbytet mellan myndigheterna blev effektivare	22
Arbetsmarknadssamarbete med arbetarskyddsnämnderna	23
Erfarenheter av internationellt samarbete	23
Bilaga 1: Arbetarskyddstillsynen i siffror	25
Bilaga 2: Författningar som färdigställdes 2017	26

Arbetarskyddsförvaltningen 2018

Planering och förverkligande av årsberättelsen:

Reetta Aho, Helena Kalliolinna, Lasse Kytömäki och Päivi Suorsa

Pärmbild: Virpi Saarinen

Ledningens översikt

Ar 2017 var ett bra och intressant år för arbetarskyddsförvaltningen. Det var bra att arbetarskyddsmyndigheterna nådde de centrala mål som uppställts och att verksamheten utvecklades. I synnerhet beredningen av Statens tillstånds- och tillsynsmyndighet Luova samt ministeriets nya strategi gjorde året intressant.

Det gångna året var det andra året som omfattades av arbetarskyddstillsynens ramplan 2016–2019. Endast små justeringar gjordes i valen för fyraårsperioden. Under 2017 inleddes upphandlingsprojekten för den privata social- och hälsovården samt hyrd arbetskraft i enlighet med det som i förväg överenskommits.

I fråga om arbetarskyddstillsynens framgångar under förra året kan vi med glädje nämna kundnöjdheten inom telefonrådgivningen, som fortsatte att hålla en hög nivå. Resultatet är fantastiskt! Under det gångna året började vi också utreda kundnöjdheten inom arbetarskyddstillsynen vad gäller arbetsplatsinspektioner. Med stöd av resultaten håller vår produkt en hög nivå även i fråga om inspektionerna. Våra kunder hittar oss och kan utträta ärenden även via webbtjänsten Tyosuojelu.fi, som också den har fått bra respons.

Mot Luova strävar vi i synnerhet genom att förenhetliga vår verksamhet. År 2017 bereddes för första gången ett resultatavtal för 2018 som är gemensamt för alla ansvarsområden inom arbetarskyddet. Förenhetligandet av den riskbaserade tillsynen är en central faktor i verksamhetsutvecklingen. Nu har vi en unik chans att dela med oss av vår bästa praxis och tillämpa den!

Förenhetligandet av verksamheten har varit ett centralt mål redan innan Luova började förberedas. Till exempel har tillståndsförvaltningen centraliserats. Också de övriga riksomfattande uppgifterna inom arbetarskyddets ansvarsområden verkar fungera bra utifrån den respons som tagits emot.

Genom att utreda kundnöjdheten får vi värdefull information för utvecklingen av vår verksamhet. Dessutom bidrar det direkt till ett av de centrala målen för Luova-beredningen, kundorientering. Vi fick ett extra år på

Bild: Kimmo Torkkeli

Raimo Antila
Avdelningschef
Avdelningen för arbete och jämställdhet vid SHM

oss att förbereda Luova, då inledningstidpunkten för myndighetens verksamhet flyttades till början av 2020. Den tiden ska vi använda effektivt.

Förutom arbetarskyddstillsynen utvecklades också ministeriets verksamhet. Organisationen förnyades och samtidigt blev arbetarskyddsavdelningens namn historia: avdelningen som ansvarar för arbetarskyddet fick namnet avdelningen för arbete och jämställdhet. Arbetarskyddets innehåll bibehölls dock. Avdelningschef Leo Suomaa gick i pension efter en lång arbetskarriär, vilket ytterligare bidrog till förändringen.

År 2018 kommer säkert att vara lika intressant som det gångna året. Beredningen av Luova intensifieras och blicken riktas också mot beredningen av nästa fyraårsperiod i enlighet med ministeriets nya strategi.

Arbetskyddstillsynens mål och genomslagskraft

Arbetskyddsmyndigheten övervakar att lagstiftningen i arbetslivet följs. Arbetskyddstillsynen är inriktad på arbetsgivare och den lagstiftning som förpliktar dem. Tillsynen stöder och främjar också arbetsplatsernas frivilliga arbetskyddsarbete. Målet är att påverka säkerhetsledningen på arbetsplatserna och arbetsförhållandena på ett sådant sätt att olycksfallen i arbetet, yrkessjukdomarna, den skadliga belastningen och sjukpensionerna minskar. Verksamheten syftar också till att skapa ett rejält arbetsliv, där anställningsvillkor och andra gemensamt överenskomna spelregler inte ignoreras.

Arbetskyddstillsynen inriktas så att den har så stor genomslagskraft som möjligt. Tillsynens genomslagskraft förstärks dessutom med hjälp av kommunikativa metoder. På detta sätt når vi så många arbetsplatser som möjligt och kan stöda arbetsplatsernas eget arbetskyddsarbete.

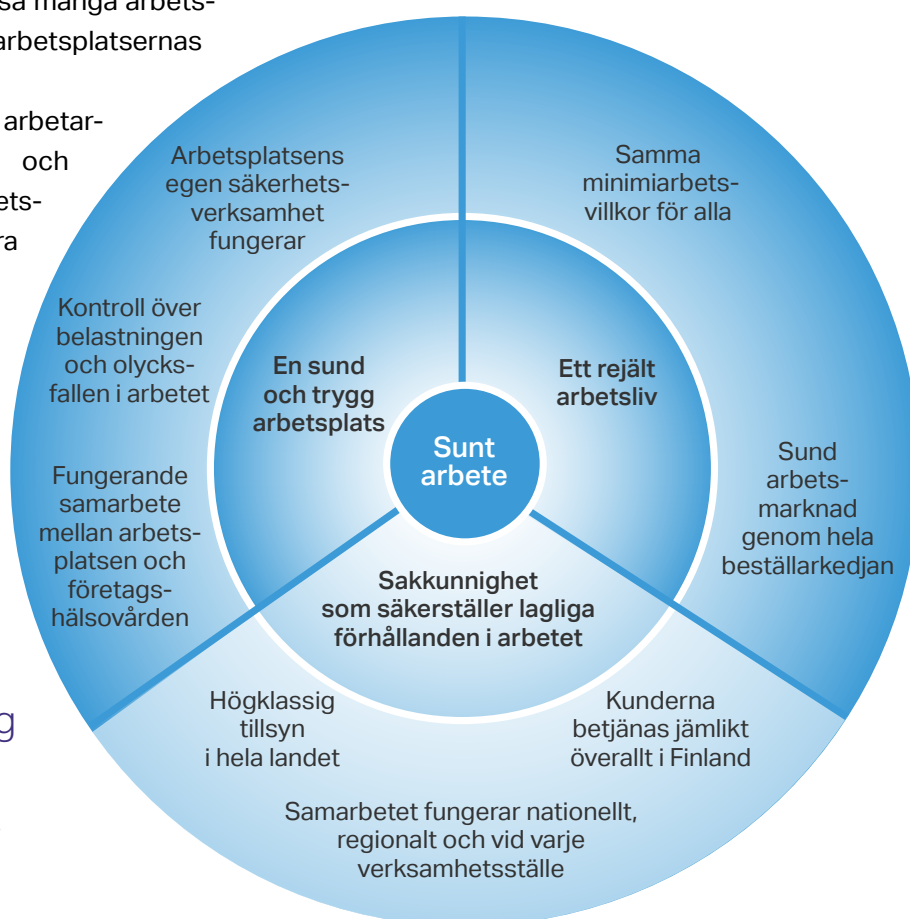
Utöver tillsynsuppgiften ger arbetskyddsmyndigheten arbetsgivare och anställda råd om arbetshälsa och arbets säkerhet samt frågor som har att göra med anställningsvillkor. Webb-tjänsten Tyosuojelu.fi tillhandahåller central information med anknytning till arbetskydd.Handledning ges också via den riksomfattande telefonrådgivningen. Också arbetar-

Utöver tillsynen ger arbetskyddsmyndigheten handledning och råd om arbetshälsa och arbets säkerhet samt frågor som har att göra med anställningsvillkor.

skyddsinspektörerna ger råd och anvisningar i samband med inspektionerna.

Vid sidan av tillsyns- och rådgivningsuppgifterna beviljar arbetskyddsmyndigheten special- och undantagstillstånd. Vissa farliga arbeten samt allvarliga olycksfall i arbetet och konstaterade yrkessjukdomar måste anmälas till arbetskyddsmyndigheten.

Arbetskyddsmyndighetens verksamhet förbättrar arbetsmiljön och arbetsförhållandena för att trygga och upprätthålla arbetstagarnas arbetsförmåga. Ur samhällets synvinkel främjar verksamheten en jämlik verksamhetsmiljö i näringslivet och minskar de negativa konsekvenserna för samhället.

Organisering och styrning av arbetarskyddstillsynen

Regionförvaltningsverkens ansvarsområden inom arbetarskyddet är behöriga tillsynsmyndigheter för arbetarskyddet i sina områden. De styrs av social- och hälsovårdsministeriet. Verksamheten som ansvarsområdena för arbetarskyddet bedriver baserar

sig på en fyraårig verksamhetsplan som skapar ramarna för tillsynens innehåll.

Vissa av arbetarskyddsmyndighetens uppgifter sköts nationellt. Sådana är till exempel tillsynen över beställansvarslagen och beviljandet av tillstånd.

Regionförvaltningsverkens fem ansvarsområden för arbetarskyddet

Ansvarsområdena för arbetarskyddet sörjer för den regionala tillsynen, handledningen och styrningen av arbetarskyddet. Ett centralt mål är att främja och upprätthålla arbetstagarnas arbets- och funktionsförmåga samt förebygga hälsorisker och -skador förorsakade av arbetet. Genom tillsynen säkerställs också att arbetslivets spelregler iakttas på arbetsplatserna.

Ansvarsområdena för arbetarskyddet vid regionförvaltningsverken har som uppgift att:

- ansvara för kund- och myndighetsinitierad tillsyn över arbetarskyddet
- utreda orsakerna till allvarliga arbetsolycksfall, yrkessjukdomar och arbetsbetingade sjukdomar samt försöka förebygga dessa
- genomföra produktkontroll
- delta i behandlingen av arbetsbrott.

Regionförvaltningsverkens ansvarsområden för arbetarskyddet:

- 1 Norra Finland
- 2 Östra Finland
- 3 Västra och Inre Finland
- 4 Sydvästra Finland
- 5 Södra Finland

Arbetarskyddsmyndighetens verksamhet 2017

Arbetarskyddstillsynen genomförs huvudsakligen genom inspektioner på arbetsplatserna. År 2017 förrättades nästan 28 000 inspektioner, av vilka över 90 procent utfördes på arbetsplatser (bilaga 1). Med stöd av dokument utfördes till exempel inspektioner med anknytning till anställningsvillkor samt kör- och vilotider.

Utövande av behörighet 2017	
Verksamhetsanvisningar (st.)	61 061
Uppmaningar	8 108
Tvångsmedel	
Förpliktande beslut	266
Bestyrkta användningsförbud	57
Viten	31

Arbetarskyddsmyndighetens verksamhet är i regel rådgivande och handledande. Tvångsmedel behöver användas endast sällan.

År 2017 genomfördes arbetarskyddstillsynen på ett riskbaserat sätt i enlighet med de riktlinjer som överenskommits för fyraårsperioden 2016–2019 och vilka

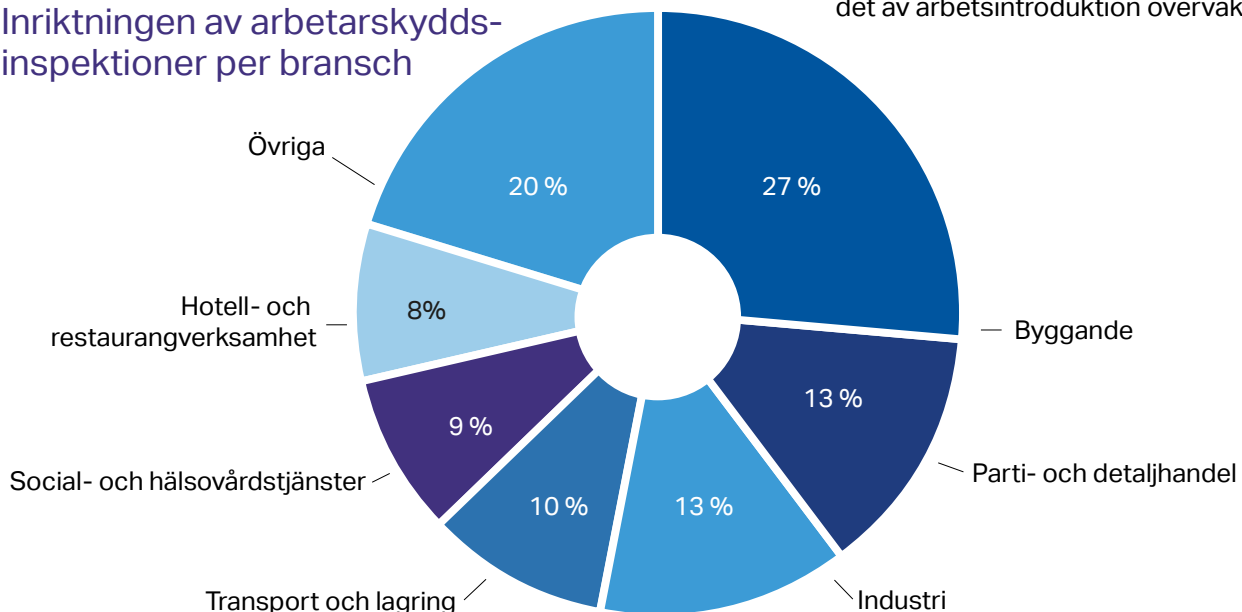
började tillämpas 2016. När det gäller inriktningen av tillsynen bibehölls den goda nivå som uppnått 2016, dvs. antalet verksamhetsanvisningar och uppmaningar som utfärdades per inspektion samt andelen inspektioner där inga myndighetsanvisningar gavs hölls på samma nivå som förut.

Utöver tillsynsuppgiften behandlade arbetarskyddsmyndigheten sammanlagt 866 tillståndsansökningar under 2017. Anvisningar och råd gavs i frågor med anknytning till hälsa och säkerhet i arbetet samt anställningsvillkor genom att besvara över 33 000 kontakter 2017. Största delen av kontakterna, cirka 80 procent, togs emot via den riksomfattande telefonrådgivningen.

Arbetarskyddstillsynen 2017

En enhetlig arbetarskyddstillsyn eftersträvades genom att övervaka vissa aspekter inom alla verksamhetsområden. På alla arbetsplatser som var föremål för tillsyn säkerställdes det att företagshälsovårdens arbetsplatsutredning har gjorts och att farorna och olägenheterna på arbetsplatsen har identifierats. Även samarbetet inom arbetarskyddet på arbetsplatserna och ordnandet av arbetsintroduktion övervakades.

Inriktningen av arbetarskyddsinspektioner per bransch

Byggbranschen

Drygt en fjärdedel av arbetarskyddsinspektionerna var inriktade på byggbranschen. Under rapporteringsåret genomfördes över 7 300 inspektioner inom byggbranschen. I tillsynen av byggbranschen betonades bekämpning av olycksfall samt hantering av fysisk belastning och kemiska agenser, Grå ekonomi och utländsk arbetskraft står också i fokus i tillsynen av byggbranschen. Under rapporteringsåret genomfördes en del av tillsynen inom byggbranschen inom ramarna för ett riksomfattande projekt för renovering.

Ändringarna i asbestlagstiftningen som trädde i kraft 2016 innebar en avsevärd ökning av behovet av rådgivning med anknytning till asbest. Övergångstiden för asbestsaneringstillstånd löpte ut i slutet av

rapporteringsåret. Kraven skärpets i fråga om serviceutrymmen, vilket ökade informationsbehovet i samband med processen för förnyande av tillstånd. Vid dessa objekt genomfördes en arbetsplatsinspektion för att säkerställa att företaget som ansökt om tillstånd uppfyller förutsättningarna för beviljande av tillstånd.

Antalet förhandsanmälningar om asbestarbete ökade i betydande omfattning, eftersom mängden tillståndspliktiga arbeten ökade. Avlägsnandet av asbestcementprodukter i utomhuslokaler blev tillståndspliktigt. Dessutom ledde preciseringarna av asbestkartläggningen till en ökning av antalet asbestsaneringsarbeten.

Även övergångstiden för utbildningskraven löpte ut i slutet av rapporteringsåret, vilket för sin del ökade behovet av rådgivning.

Brister i säkerheten i arbetet vid renovering

Under 2017 fortsatte det riksomfattande tillsyns-, kommunikations- och forskningsprojektet med fokus på säkerheten i arbetet vid renovering. Inom projektet inspekterades företag som var huvudsakliga genomförare av byggprojekt, rivningsföretag, ytbeläggningsföretag samt asbestsaneringsföretag, där bland annat epoxi-, akryl- och uretanbeläggningar samt kvarts och bygdamm orsakar kemisk exponering.

Åren 2016–2017 genomfördes över 2 600 inspektioner inom ramarna för projektet. Utifrån tillsynen kan man dra slutsatsen att det finns mycket att utveckla inom säkerheten i arbetet vid renovering. Endast vid en knapp tredjedel av de inspekterade företagen var riskerna förknippade med renovering under kontroll och alla granskade områden i sin ordning.

Användningen av personlig skyddsutrustning gav upphov till flest anmärkningar i fråga om de huvudsakliga genomförarnas och ytbeläggningsentreprenörernas verksamhet på arbetsplatserna. De mest

centrala bristerna på asbestarbetsplatserna gällde skyddsutrustning mot asbestdamm. Planerna för asbestarbete var ofta bristfälliga och det fanns brister i säkerställandet av exponeringsområdets renhet på många ställen. Förhandsanmälningarna om asbestarbete var också ogjorda och förutsättningarna för utförande av asbestarbete var bristfälliga vid åtskilliga tillsynsobjekt.

En annan viktig del av projektet var kommunikationen och forskningen, som bidrog till att projektet var synligt vid flera intressentgruppsmöten med bland annat Finlands byggnadsindustriförbund, Byggnadsförbundet och Fackförbundet Pro. Kommunikations-samarbete bedrevs också med Tukes kemikalienätverk bland annat under mässor för byggbranschen. Forskningen som genomförts i samband med projektet kommer när den färdigställs att ge en bra bild av kemikaliehanteringen inom byggbranschen ur både arbetsgivarnas och arbetarskyddsfullmäktiges synvinkel. Resultaten tyder på att hanteringen av skadliga kemikalier inom företagen och på arbetsplatserna har förbättrats.

Bild: Virpi Saarinen

Inom handeln utfördes även radonövervakning. Inspektör Juho Marjakuusi går igenom situationen på arbetsplatsen med representanten för tillsynsobjektet.

Handeln samt hotell- och restaurangbranschen

Inom hotell- och restaurangbranschen genomfördes under rapporteringsåret över 2 300 inspektioner och inom handeln sammanlagt cirka 3 000 inspektioner.

Uppmärksamhet fästes vid i synnerhet hot om våld, fysisk belastning och frågor med anknytning till anställningsförhållandet. Inom branschen förekommer många så kallade atypiska anställningsförhållanden och därför uppmärksammades arbetstidsfrågor och centrala arbetsvillkor i tillsynen. Dessutom övervakades arbetsgivarens skyldigheter i anslutning till användningen av utländsk arbetskraft. Med stöd av tillsynsobservationerna fanns det inom hotell- och restaurangbranschen brister i synnerhet i ordnandet av företagshälsovård och frågor med anknytning till företagshälsovårdens arbetsplatsutredning.

I samband med tillsynen av handeln fästes särskild vikt vid hot om våld som en del av övervakningen av den psykosociala belastningen. Atypiska anställningsförhållanden förekommer i stor utsträckning även inom handeln och därför inriktades tillsynen också på arbetstidsfrågor och centrala arbetsvillkor. Vid inspektionerna behandlades faktorer med anknytning till företagshälsovård i anslutning till säkerhetshanteringshelheten. Hanteringen av kemiska risker uppmärksammades under inspektionerna, i synnerhet vid de tillsynsobjekt där de framträdde som en särskild risk. Utifrån tillsynsobservationerna fanns det brister inom handeln bland annat i utredningen och bedömningen av risker i arbetet samt företagshälsovårdens arbetsplatsutredning. Under inspektionerna fastställdes dessutom ett stort antal skyldigheter med anknytning till arbetsmiljöfrågor som upptäcktes under rundturen på arbetsplatsen.

Transportbranschen

Tillsynen av transportbranschen regleras av EU-normer, vilka definierar bland annat minimiantalet inspektioner av kör- och vilotider.

Långtradar- och bussbolag är skyldiga att iaktta kör- och vilotider och under rapporteringsåret genomfördes nästan 1 300 inspektioner av sådana bolag. I samband med inspektionerna granskades 236 000 förararbetsdagar. Förutom kör- och vilotider inspekterades också taxiverksamhet, paketbilskörningar och terminalverksamhet. Allt som allt genomfördes cirka 2 600 arbetarskyddsinspektioner inom transport- och lagerbranschen. Samarbetet mellan arbetarskyddsmyndigheten, polisen, tullen och arbetsmarknadsorganisationerna fungerar smidigt inom tillsynen av transportbranschen.

Under rapporteringsåret fästes i tillsynen av transportbranschen vikt även vid iakttagandet av det allmänt bindande kollektivavtalet och procenthöjningarna för övertidarbete. Ett problem var att arbetarskyddsmyndigheten inte fick alla uppgifter från den digitala färdskrivaren av företagen. Detta kan bero på att uppgifterna inte hade sparats i enlighet med föreskrifterna. Verksamhetsanvisningar utfärdades också om avsaknad av så kallad företagslåsning av den digitala färdskrivaren. Syftet med företagslåsning är att skydda förarens integritet.

I samband med kundkontakter och under inspektionsbesök lyftes vägnas vinterunderhåll fram. Vinterunderhållet påverkar säkerheten i arbetet inom transportbranschen. Därför är det en viktig del av transportföretagens riskhantering.

Enligt tillsynsobservationerna har det under de senaste åren skett förbättringar i kör- och vilotiderna samt arbetstidsredovisningen inom transportbranschen, men det behövs fortsättningsvis myndighetshandledning i dessa frågor. Det finns ännu brister också i iakttagandet av centrala arbetsvillkor.

Bild: Satu Auno

Inspektörerna Ari Pulli (längst bak) och Timo Tuovila övervakar funktionsdugligheten och de återkommande besiktningarna för fordonens lyftanordningar.

Enligt tillsynsobservationerna har det under de senaste åren skett förbättringar i kör- och vilotiderna samt arbetstidsredovisningen inom transportbranschen, men det behövs fortsättningsvis myndighetshandledning i dessa frågor. Det finns ännu brister också i iakttagandet av centrala arbetsvillkor.

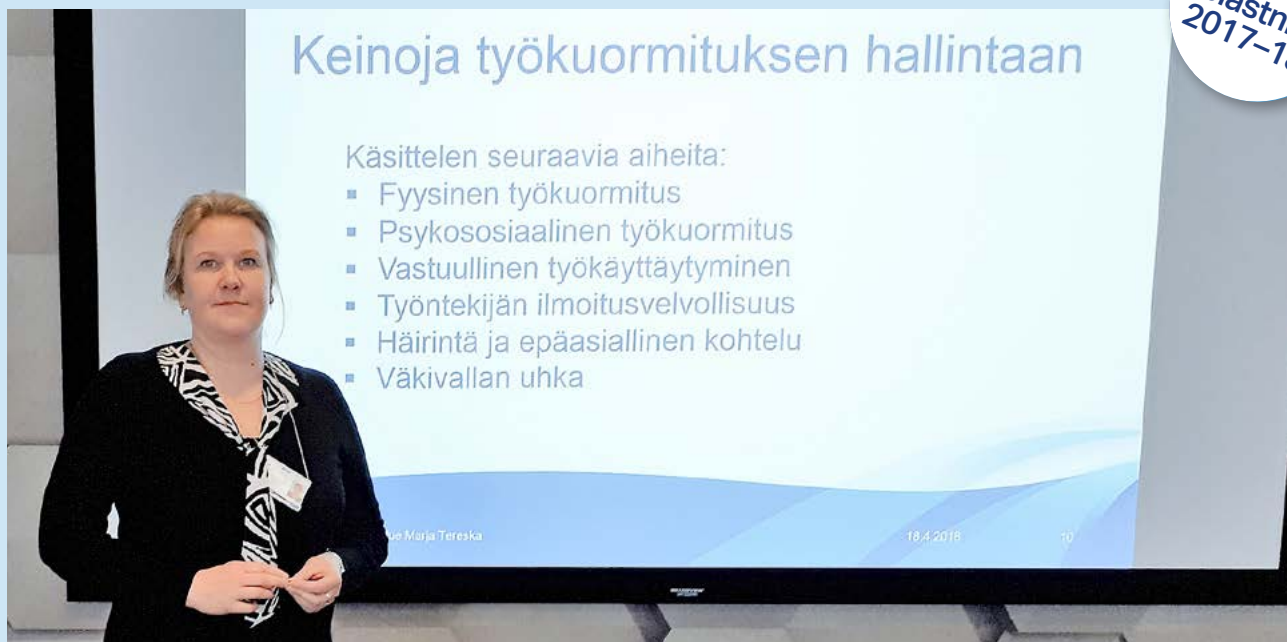
Social- och hälsovårdstjänster

Verksamhetsområdena inom social- och hälsovården var som helhet föremål för arbetarskyddstillsyn. Inom branschen inleddes också ett riksomfattande tvåårigt tillsynsprojekt för förebyggande av skadlig arbetsbelastning, YKSOTE-belastning 2017–18, som är inriktat på privata arbetsgivare. Sammanlagt genomfördes nästan 2 300 inspektioner, av vilka 800 riktades mot privata arbetsplatser inom YKSOTE-projektet.

Centrala utvecklingsobjekt inom arbetarskyddet som framträdde i branschen var identifiering och minskning av fysisk och psykosocial belastning, beredskap för hot om våld samt utnyttjande av företagshälsovårdssamarbete för att minska skadlig belastning.

För närvarande är förändringen av servicestrukturen en utmaning för social- och hälsovårdens arbetarskyddsverksamhet, eftersom den snabba förändringstakten förutsätter förnyelse även inom säkerhetsledningen.

YKSOTE-
belastning
2017–18

YKSOTE-projektets koordinatör Marja Tereska föreläste för närvårdarna om hur de själva kan påverka belastningen i sitt arbete.

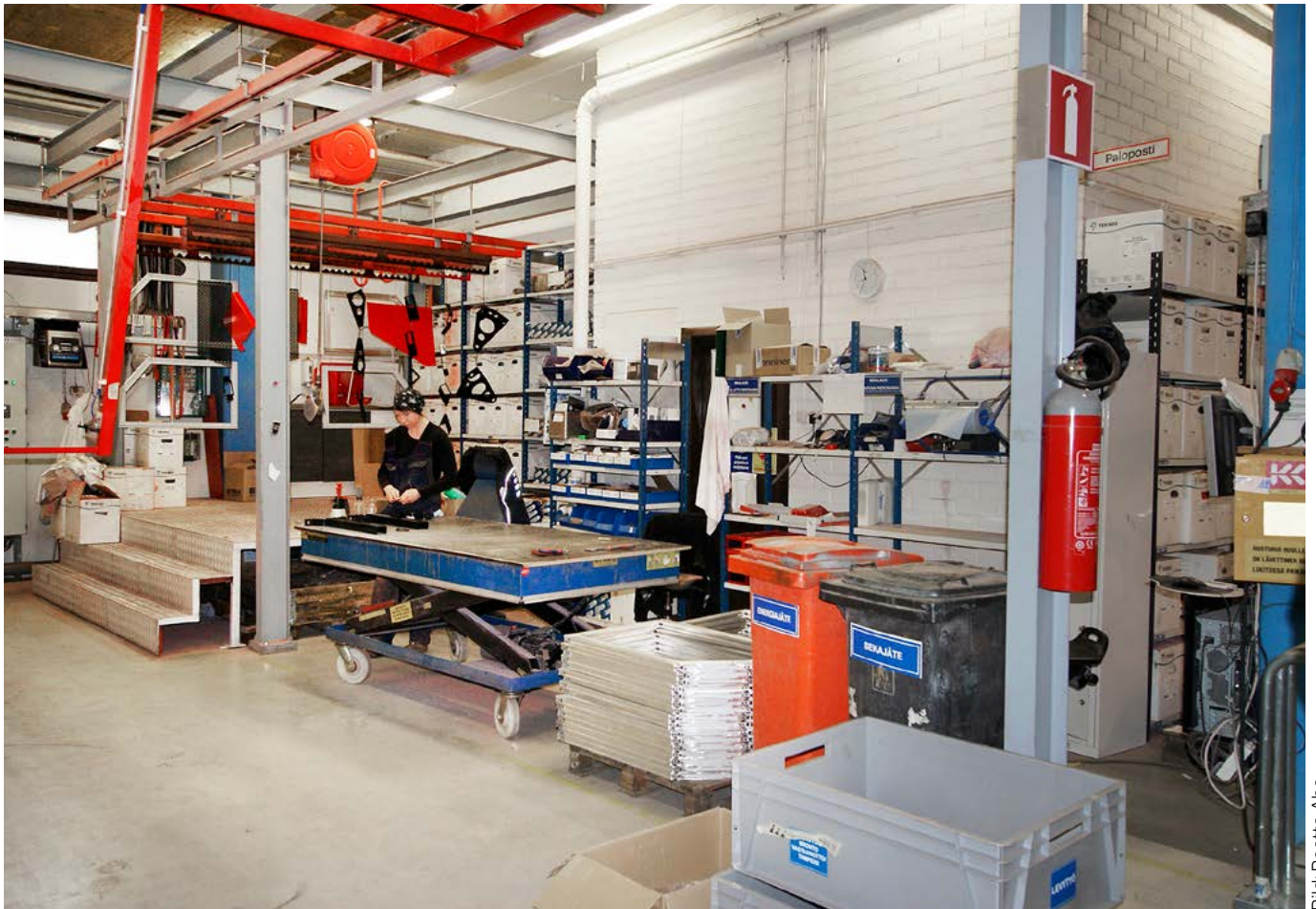
Synliggörande av belastning på arbetsplatser inom den privata social- och hälsovården

I YKSOTE-projektet följs de arbetarskyddsutmaningar som förändringen av servicestrukturen medför i synnerhet vad gäller socialvårdens boende- och anstalts-tjänster, läkarstationerna, barndagvården och det arbete som utförs i hemmen.

Förutom tillsyn behandlades i projektet specialfrågor som gäller arbetarskyddet inom branschen och kartlades arbetarskyddet för personliga assis-

tenter enligt lagen om service och stöd på grund av handikapp i samarbete med organisationerna.

Under YKSOTE-projektet upptäcktes det att chefernas stora arbetsbelastning påverkar utvecklingen av arbetarskyddet på arbetsplatsnivå på många arbetsplatser. I samband med projektet ordnades också en seminariereserie tillsammans med Arbetshälsoinstitutet i syfte att stöda chefsarbetet. Seminariematerialet och information som stöder arbetarskyddet inom branschen riktad till arbetsplatserna har samlats på projektets sidor i webbtjänsten Tyosuoja.fi.

Bildi: Reetta Aho

På arbetsplatserna inom industrin påverkar upprätthållandet av ordning och renlighet säkerheten i arbetet, arbetets smidighet och därigenom produktiviteten.

Industri- och gruvverksamhet

Bland industribranscherna var särskilt livsmedels-, trä- och metallindustrin föremål för arbetskyddstillsyn under rapporteringsåret. Sammanlagt utfördes cirka 3 600 inspektioner på arbetsplatser inom industrin.

Underhålls- och investeringsarbetsplatser inom industrin övervakades på riksnivå med fokus på den gemensamma arbetsplatsen. I arbetskyddet inom industrin framhävs faktorer med anknytning till den fysiska arbetsmiljön, men även psykosocial belastning uppmärksammades i tillsynen. Dessutom övervakades det att de kemiska riskerna är under kontroll och att arbetsgivaren fullgör sina skyldigheter att verifiera och lagra uppgifter med anknytning till användningen av utländsk arbetskraft.

Enligt tillsynsobservationerna behövde arbetsplatserna inom industrin göra förbättringar i fråga om maski-

nernas och anordningarnas funktionsskick samt kemikalieaspekter. På industrins gemensamma arbetsplatser har i synnerhet arbetsgivaren som utövar den huvudsakliga bestämmanderätten förbättrat sina säkerhetsförfaranden. Brister upptäcktes i bekämpningen av olycksrisker och gemensamma risker, skydd mot fall samt användningen av personlig skyddsutrustning.

I Finland är gruvdriften koncentrerad till Norra och Östra Finland. På de gemensamma arbetsplatserna inom gruvbranschen arbetar tusentals anställda. I branschen förekommer betydande riskfaktorer och därför har den övervakats på ett heltäckande sätt redan i åtskilliga år. Situationen beträffande säkerheten i arbetet har utvecklats i positiv riktning i gruvorna. I fråga om entreprenörer som är verksamma i gruvområdet upptäcktes brister i synnerhet i säkerställandet av maskiners och anordningars funktionsskick samt företagshälsövårdens arbetsplatsutredningar.

Jord- och skogsbruk

Målet med arbetskyddstillsynen av jord- och skogsbruket är att främja arbetsgivarnas beredskap att identifiera och eliminera olägenhets- och riskfaktorer samt skapa fungerande förfaranden för säkerhetshantering.

Sammanlagt förrättades cirka 470 inspektioner vid arbetsplatser inom jord- och skogsbruket, av vilka cirka 60 procent riktades mot jordbruket. Tyngdpunkten för övervakningen låg på fullgörande av skyldigheterna med anknytning till säkerhetshantering samt på psykosocial och fysisk belastning, kemiska agenser, grå ekonomi och utländsk arbetskraft. Utländsk arbetskraft används i liten utsträckning inom skogsbruket, men inom jordbruket är det däremot vanligt med utländsk arbetskraft.

Sjöfart

Arbetskyddstillsynen av sjöfarten bestod liksom året innan av granskningar med anknytning till sjöarbetscertifikat (MLC), tidsbestämda inspektioner av fartyg och utredning av olycksfall. Tillsynen av sjöfarten genomfördes i nära samarbete med säkerhetsmyndigheterna inom sjöfarten. Samarbetet och informationsutbytet mellan olika myndigheter var smidigt.

I flera år har tillräckliga vilotider och arbetstimmarnas antal för besättningarna uppmärksammats i tillsynen. Små besättningar och en strikt tidtabell leder på många fartyg till brister i vilotidernas tillräcklighet. Inspektionerna som riktas mot fartygen är omfattande. Förutom arbets- och vilotiderna fokuserar inspektionerna på besättningens arbets- och boendemiljö.

Utöver arbetskyddsinspektioner på fartyg ingår även utredning av arbetsolycksfall i arbetskyddsmyndighetens uppgifter. Utredningen av olycksfall är fokuserad på allvarliga arbetsolycksfall. I undersökningen utreds händelseförloppet och orsakerna som lett till arbetsolycksfallet samt faktorer med hjälp av vilka liknande olycksfall kan förhindras. Tillsynen av sjöfarten uppnådde de mål som ställts upp för verksamhetsåret.

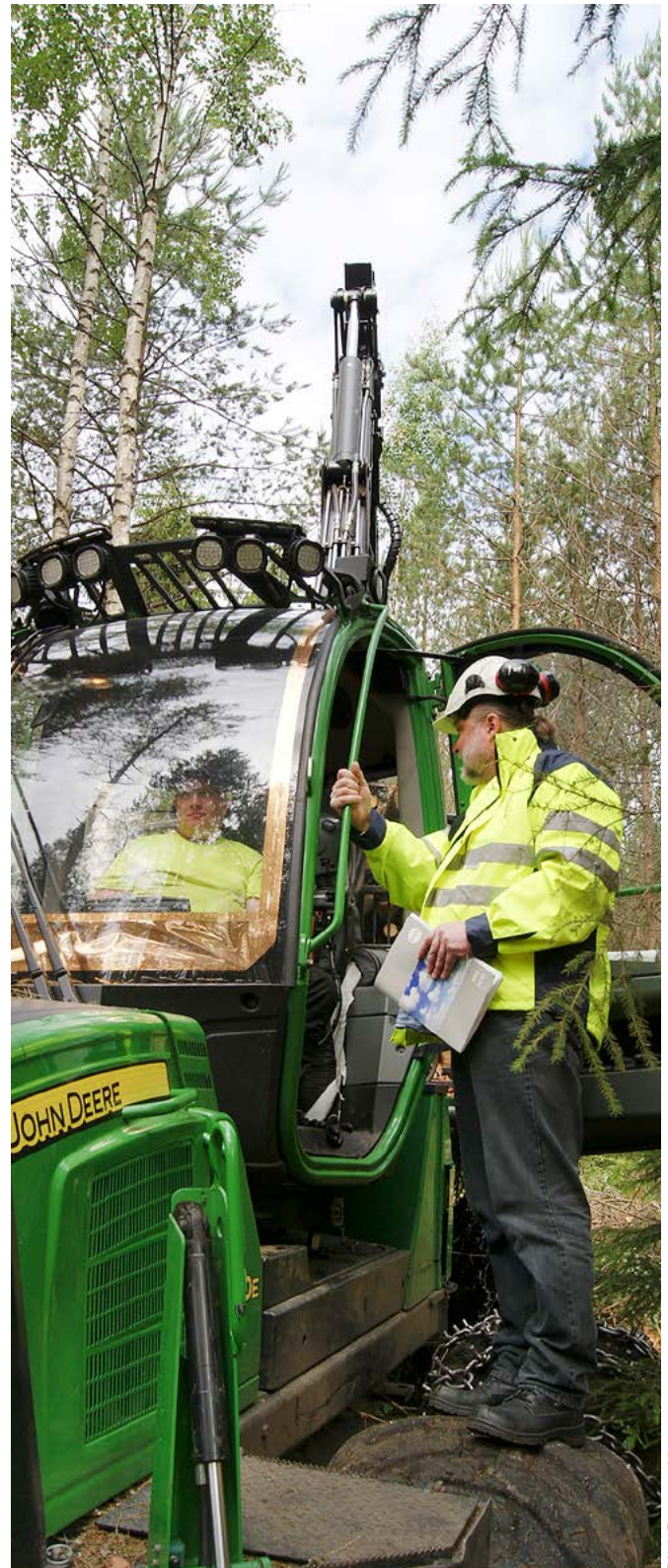

Bild: Reetta Aho

Inspektör Jyri Saarikoski diskuterar maskin- och arbetssäkerhet med en skogsmaskinsförare.

Bild: Virpi Saarinen

Informationstillfället om användning av utländsk arbetskraft och beställaransvarslagen som ordnades i Helsingfors i oktober lockade sammanlagt nästan 300 deltagare på plats och via nätet. Evenemangets interaktiva anda och genomförandet med hjälp av livestreaming och chattar betraktades som lyckat.

Beställaransvarslagen

Beställaransvarslagen eller lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitan av utomstående arbetskraft (1233/2006) syftar till att skapa förutsättningar för beställaren att säkerställa att dess avtalsparter fullgör sina lagstadgade förpliktelser. Syftet med beställaransvarslagen är främja lika konkurrens mellan företag samt iakttagande av anställningsvillkor. Målet med tillsynen är att bekämpa de olägenheter som grå ekonomi och osund konkurrens medför för företagen och samhället. En viktig förändring i beställaransvarstillsynen 2017 var utvidgningen av arbetskyddsmyndighetens rätt till information.

Under rapporteringsåret förrättades sammanlagt cirka 1 900 beställaransvarsinspektioner, under vilka nästa 3 000 verksamhetsanvisningar utfärdades till beställarna. Beställaransvarstillsynen var inriktad på i synnerhet de företag och offentliga samfund som använder underleverans eller hyrd arbetskraft. Under

2017 övervakades objekt inom byggbranschen, industrin, logistiken, servicebranscherna samt primärproduktionen och den offentliga förvaltningen.

Observationerna inom beställaransvarstillsynen 2017 liknade väldigt mycket de observationer som gjordes året innan. Det långsiktiga tillsynsarbetet inom byggbranschen, lagändringarna inom branschen och samarbetet med intressentgrupperna syntes i beställaransvarstillsynen som objekt där allt var i sin ordning. De stora beställarna följde i regel beställaransvarslagen utmärkt. Problematiska objekt inom byggbranschen påträffades i djupare entreprenadkedjor eller på småhusbyggsplatser. Medvetenheten om beställaransvarslagen var på en klart högre nivå i byggbranschen än i andra branscher. I andra branscher än byggbranschen var medvetenheten om beställaransvarslagstiftningen fortfarande svag. En indikation på dålig kännedom om beställaransvarslagen kan anses vara den relativa ökningen av mängden utfärdade verksamhetsanvisningar.

Bildi: Virpi Saarinen

Psykosociala belastningsfaktorer övervakas vid nästan alla arbetarskyddsinspektioner. Inspektör Vilja Arola (till höger) på inspektion vid ett filmproduktionsbolag.

Psykosocial belastning

Psykosocial belastning på arbetsplatsen kan förorsakas av till exempel orimlig tidspress, arbetsmängden, ständiga avbrott, svåra interaktionssituationer i kundarbetet eller problem i arbetsgemenskapens sociala funktion. Skadlig psykosocial belastning kan förekomma på vilken arbetsplats som helst.

Under rapporteringsåret övervakade arbetarskyddsmyndigheten psykosociala belastningsfaktorer vid nästan alla arbetarskyddsinspektioner. Under inspektionerna övervakades det om psykosociala belastningsfaktorer har beaktats i bedömningen av risker i arbetet och i företagshälsovårdens arbetsplatsutredning. Enligt tillsynsobservationerna upptäcktes missförhållanden vid cirka 30 procent av tillsynsobjekten. Detta kan bero på att psykosociala belastningsfaktorer inte identifieras eller inte uppfattas som arbetarskyddsrisiker. Dessutom upptäcktes det att arbetsplatserna ofta inte förmår bedöma psykosociala belastningsfaktorer i tillräcklig utsträckning. Det var också typiskt att före-

tagshälsovårdens arbetsplatsutredningar inte inkluderade psykosociala belastningsfaktorer i arbetet.

Vid cirka 3 300 inspektioner ansågs det vara nödvändigt att behandla psykosocial belastning i större omfattning, antingen utifrån en förhandsbedömning eller med stöd av de observationer som framkommit under inspektionen. Denna aspekt övervakades i större omfattning i synnerhet inom social- och hälsovården, den offentliga förvaltningen, församlingarna och de religiösa samfundet, utbildningssektorn och på tjänstemannadominerade arbetsplatser. Vid dessa tillsynsobjekt bedömdes det dessutom om arbetsgivaren har genomfört tillräckliga åtgärder för att minska eller undvika skadliga belastningsfaktorer och huruvida arbetsplatsen har fungerande förfaranden för uppföljning av arbetsgemenskapen.

Missförhållanden observerades på en fjärdedel av arbetsplatserna. Det visar att det finns stora variationer mellan arbetsplatserna. Flest skyldigheter fastställdes inom social- och hälsovården.

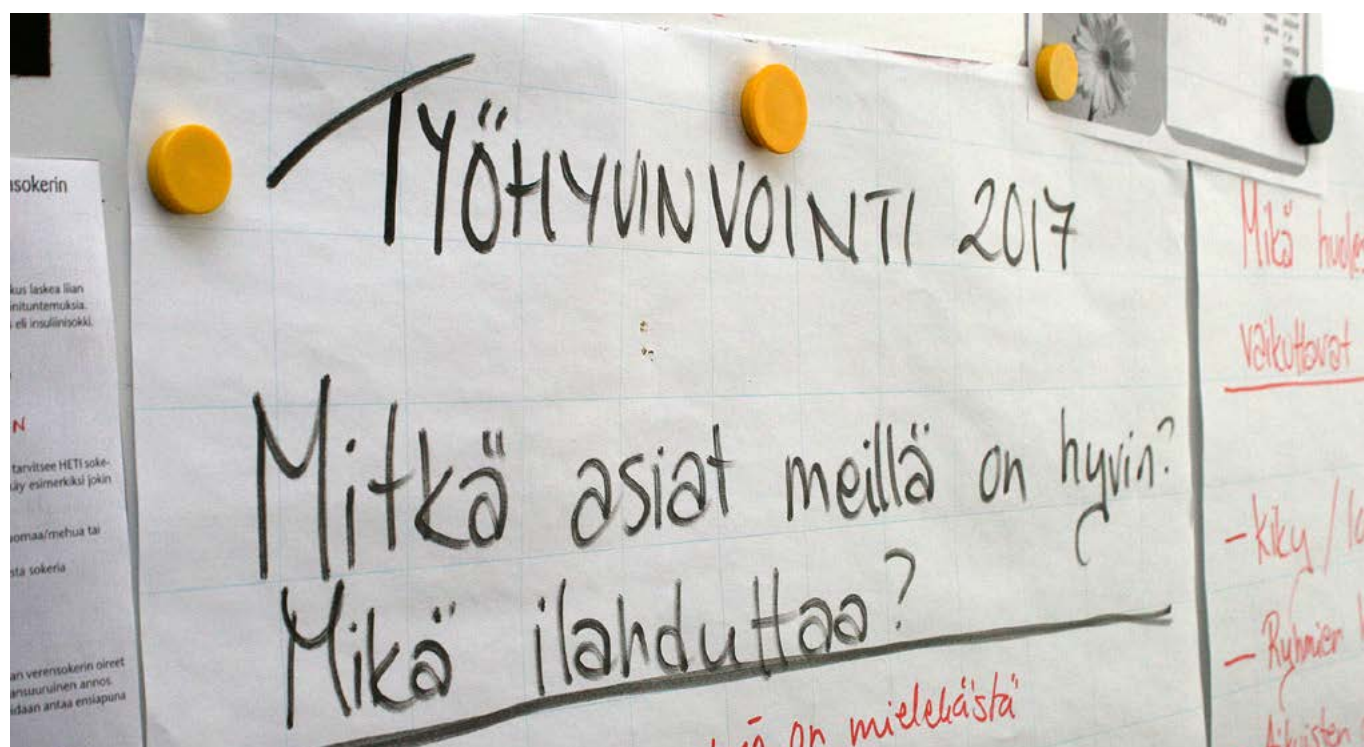
Diskriminering

Arbetarskyddsmyndigheten övervakar diskrimineringsförbudet som föreskrivs i diskrimineringslagen i arbetslivet. Diskriminerings tillsynen utförs både utifrån kundkontakter och på myndigheternas initiativ i form av arbetsplatsinspektioner, i synnerhet i samband med övervakningen av utländsk arbetskraft. Arbetarskyddsmyndigheten följer också på eget initiativ till exempel platsannonser och ingriper i diskriminerande platsannonser som myndigheten upptäcker.

Om det med stöd av uppgifter som en kund lämnat finns misstankar om att en arbetsgivare har agerat i strid med diskrimineringslagen, vidtar inspektören tillsynsåtgärder. En inspektion som gäller diskriminering i arbetslivet utförs i allmänhet på basis av skriftliga handlingar. I samband med arbetarskyddsinspektionerna som gällde diskriminering 2017 ansågs arbetsgivaren vid mindre än en tredjedel av inspektionerna ha agerat i strid med diskrimineringsförbudet. I dessa fall fick arbetsgivaren en verksamhetsanvisning eller uppmaning om att iaktta diskrimineringsförbudet.

Diskriminering i arbetslivet framkom också ofta i kontakterna till arbetarskyddsmyndighetens riksomfattande telefonrådgivning.

Misstankar om diskriminering som anhängiggjordes skriftligt hos arbetarskyddsmyndigheten 2017	
Misstankar om diskriminering som anhängiggjorts skriftligt (en anmälan kan innehålla flera grunder)	197
De vanligaste diskrimineringsgrunderna	
• Hälsotillstånd	86
• Ålder	27
• Övertygelse eller åsikt	26
De ovanligaste diskrimineringsgrunderna	
• Funktionshinder	6
• Politik	3
• Religion	3
• Sexuell läggning	–
Diskrimineringsrelaterade inspektioner förrättade av arbetarskyddsmyndigheten	102
Verksamhetsanvisningar eller uppmaningar med anknytning till diskriminering	28
Kontakter till telefonrådgivningen	545

Tillstånd som beviljats av arbetskyddsmyndigheten

Lagstiftningen begränsar utförande eller utlokalisering av vissa arbeten. Arbetskyddsmyndighetens fullmakt eller undantagstillstånd krävs för vissa arbeten. Arbetskyddsmyndigheten beviljar kompetensbrev för laddare, asbestsaneringstillstånd, undantagstillstånd enligt arbetstidslagen, undantagstillstånd för unga arbetstagare samt undantagstillstånd som gäller behörighet för kranförare.

Arbetskyddsmyndighetens tillståndsförvaltning 2017	
Kompetensbrev för laddare	388
Asbestsaneringstillstånd	130
Undantagstillstånd med anknytning till arbetstidslagen	123
Undantagstillstånd med anknytning till unga arbetstagare	163
Undantagstillstånd som gäller behörighet för kranförare	61
Andra undantagstillstånd	1

Anmälningar till arbetskyddsmyndigheten

Vissa arbeten, till exempel asbest- och byggarbeten, ska anmälas till arbetskyddsmyndigheten innan arbetet inleds. Till dessa arbeten hör byggarbeten, asbestsaneringsarbeten samt farliga arbeten i vilka 16-17-åringar deltar. Arbetskyddsmyndigheten ska också utan dröjsmål underrättas om allvarliga olycksfall i arbetet och nödarbete.

Varje år får arbetskyddsmyndigheten cirka 7 500 förhandsanmälningar om byggarbete och cirka 12 000 anmälningar om asbestsaneringsarbete.

Från och med början av september 2017 måste företag som skickar arbetstagare till Finland göra en anmälan om arbetet innan arbetet inleds.

Anmälan ska göras om utstationerade arbetstagare

Lagen om utstationering av arbetstagare trädde i kraft 2016. Från och med början av september 2017 måste företag som skickar arbetstagare till Finland göra en anmälan om arbetet innan arbetet inleds. Anmälan kan göras med en elektronisk blankett i webbtjänsten Tyosuojelu.fi.

Under rapporteringsåret mottogs cirka 3 000 anmälningar om utstationering av arbetstagare. Anmälningarna gällde huvudsakligen branscherna specialiserad byggverksamhet, husbyggande samt reparation, underhåll och installation av maskiner och anordningar.

Bild: Reetta Aho

Arbetskyddsmyndigheten ger råd och handledning

Den rådgivning och handledning som arbetskyddsmyndigheten ger grundar sig på lagstiftningen. Arbetskyddsmyndighetens viktigaste rådgivnings- och handledningskanaler är webbtjänsten Tyosuojelu.fi och den riksomfattande telefonrådgivningen.

Rådgivningen och handledningen är en del av arbetskyddstillsynen och målet är att få arbetsplatserna att sköta sina arbetskyddsärenden på eget initiativ åtminstone upp till miniminivån enligt lagstiftningen.

Arbetskyddsförvaltningens webbtjänst Tyosuojelu.fi

År 2017 hade webbtjänsten Tyosuojelu.fi över 840 000 användare. Webbtjänsten fungerar som en interaktiv ärendekanal mellan arbetsgivarna och myndigheten

bland annat vad gäller förhandsanmälningar om byggarbeten och asbestarbeten. Under 2017 förnyades de blanketter som publiceras i webbtjänsten, uppdaterades innehållet och förbättrades tillgängligheten. Arbetet har anknytning till utvecklingen av webbtjänsten Suomi.fi.

Antalet besökare på Tyosuojelu.fi ökade med nästan en tredjedel jämfört med året innan. Flest besökare var intresserade av ämnen med anknytning till anställningsförhållanden, såsom avslutande av ett anställningsförhållande, semester, permittering och arbetsintyg. Antalet visningar av åtskilliga enskilda sidor ökade med åtminstone det dubbla jämfört med året innan. Till exempel webbsidorna som behandlar tilläggs- och övertidsarbete, arbetskyddsfullmäktiges uppgifter samt felaktig utbetalning av lön hade betydligt fler visningar än 2016.

Under 2017 mottogs cirka 250 tips via den tipskanal

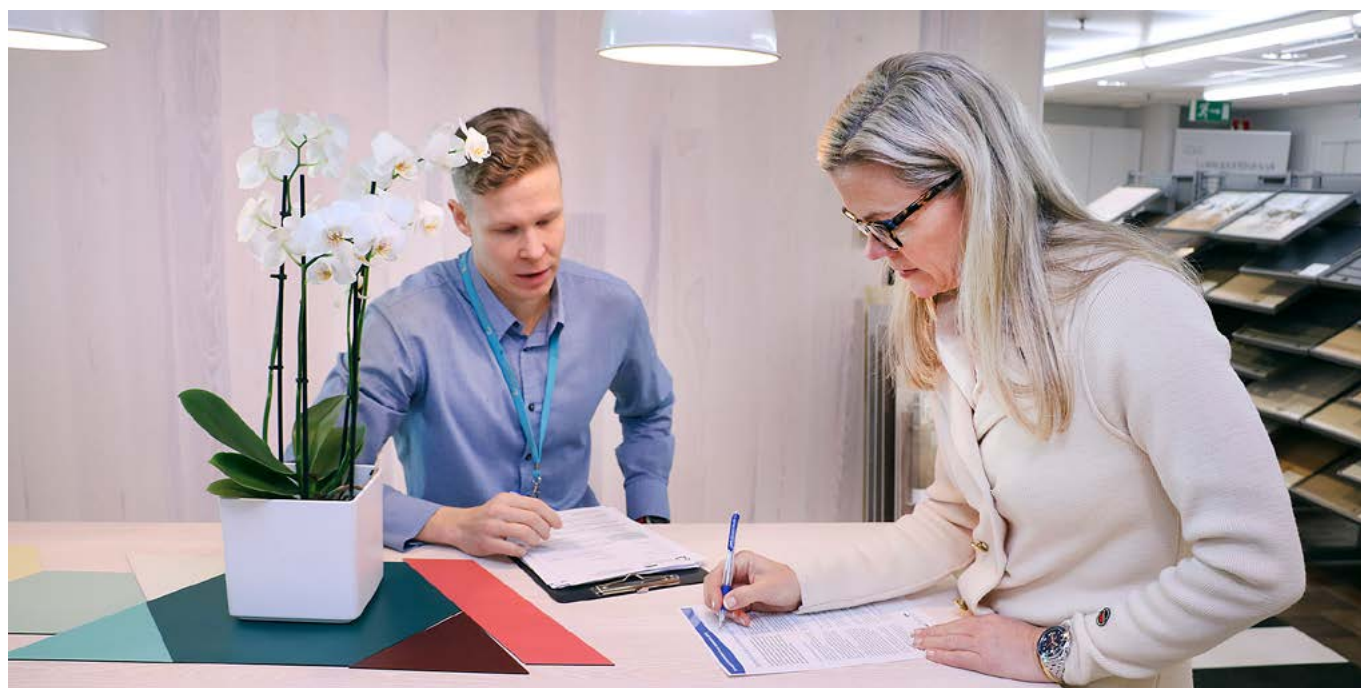

Bild: Virpi Saarinen

Vid sidan av tillsynen ger inspektörerna arbetsplatserna råd och anvisningar om identifiering av hälsorisker i arbetet, så att hälsoolägenheter ska kunna bekämpas redan i förväg. Inspektör Sami Kajander kartlägger situationen på arbetsplatsen.

för grå ekonomi som finns på Tyosuojelu.fi. Tipsen vidarebefordrades till ansvarsområdena för arbetarskyddet för behandling.

Den riksomfattande telefonrådgivningen

Under 2017 tog arbetarskyddsmyndighetens riksomfattande telefonrådgivning emot nästan 25 000 samtal. Vid telefonrådgivningen dejourerar sakkunniga inspektörer inom ansvarsområdena för arbetarskyddet, vilka ger handledning och råd till dem som ringer. Vid behov tar rådgivningen också emot tillsynsbegäran med anknytning till säkerheten i arbetet.

Telefonrådgivningen betjänar på fyra servicelinjer indelade enligt ämnesområde: ärenden som gäller anställningsförhållanden, allmänna ärenden som gäller arbetsmiljön, ärenden som gäller arbetsmiljön inom byggbranschen samt arbetshälsöärenden med fokus på osaklig behandling, trakasserier, diskriminering och psykosocial belastning.

I fråga om ärenden som gäller anställningsförhållanden ställdes under rapporteringsåret flest frågor om avslutande av anställningsförhållandet och löner. Beträffande allmänna ärenden som gäller arbetsmiljön var inomhusluften fortfarande tema för många frågor,

Arbetarskyddsmyndighetens riksomfattande telefonrådgivning betjänar på numret 0295 016 620 vardagar klockan 9–15.

Arbetarskyddsmyndighetens riksomfattande telefonrådgivning 2017 inkomna samtal	
Anställningsförhållande	15 011
Arbetsmiljö	4 083
Byggbranschen	3 007
Arbetshälsa	2 513
Sammanlagt	24 614

liksom asbestlagstiftningen i byggbranschen. När det gäller arbetshälsöärenden hade över hälften av samtalen anknytning till upplevda trakasserier.

Andra kommunikationskanaler

Arbetarskyddsförvaltningen är aktiv i sociala medier på Twitter och Facebook. Antalet följare ökade jämfört med året innan. Arbetarskyddsförvaltningen har över tusen följare i sina kanaler i sociala medier. Principen för arbetarskyddsförvaltningens kommunikation i sociala medier är att styra användarna till webbtjänsten Tyosuojelu.fi. Under 2017 inleddes ett aktivt kommunikations-samarbete med andra arbetarskyddsaktörer för att lyfta fram pragmatiska arbetarskyddsteman i sociala medier.

Arbetarskyddsförvaltningens publikationsproduktion övergick i början av 2017 till digital publicering. Samtidigt förnyades publikationernas grafiska utseende. Under rapporteringsåret publicerades över 20 guider, rapporter och arbetsplatsmeddelanden. Publikationerna är avgiftsfria och tillgängliga som webbpublikationer och i utskrivbar form i webbtjänsten Tyosuojelu.fi.

Under 2017 deltog arbetarskyddsförvaltningen tillsammans med andra arbetarskyddsaktörer i fem mässevenemang, där experter från ansvarsområdena för arbetarskyddet var med. I samband med evenemangen nåddes cirka 3 300 besökare. Under mässevenemangen utnyttjades sociala medier för att kunna sprida informationen på ett bredare plan än själva mässevenemangen. Arbetarskyddsutställningen i Tammerfors besökte av över hundra grupper under rapporteringsåret. Utvecklingen av arbetarskyddsutställningen i virtuell riktning inleddes 2017 genom att planera ett koncept för en virtuell utställning.

Arbetarskyddsförvaltningen publicerade under rapporteringsåret 115 riksomfattande meddelanden till medierna och 60 webbnyheter. Arbetarskyddsförvaltningen deltog också i Europeiska arbetsmiljöbyråns kommunikationskampanj "En sund och säker arbetsmiljö genom hela arbetslivet".

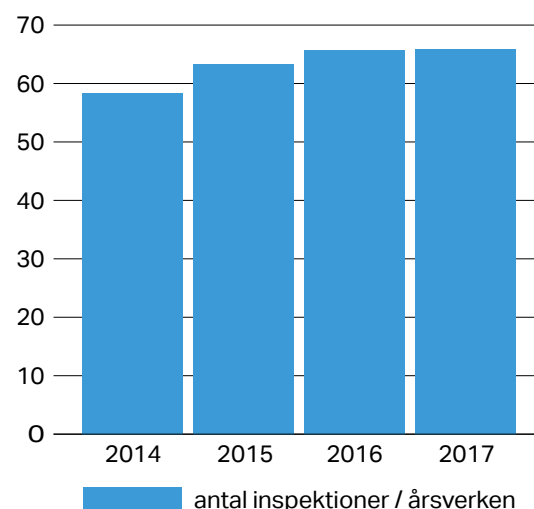
Arbetarskyddstillsynens resurser

Arbetarskyddsförvaltningen strävar efter att så effektivt som möjligt utnyttja de personalresurser som är tillgängliga vid ansvarsområdena för arbetarskyddet. Under rapporteringsåret genomfördes i genomsnitt 66 arbetarskyddsinspektioner per årsverke. Antalet inspektioner per årsverke har ökat stadigt under de senaste åren.

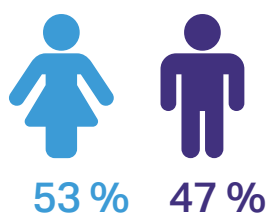
Man har lyckats öka effektiviteten till exempel med hjälp av tillsynsdatasystemet Vera. Systemet skapar ramar för inspektionsprocessen och underlättar det skriftliga arbetet i samband med inspektionerna. Vera gör också rapporteringen smidigare.

Antalet inspektioner per årsverke har ökat stadigt.

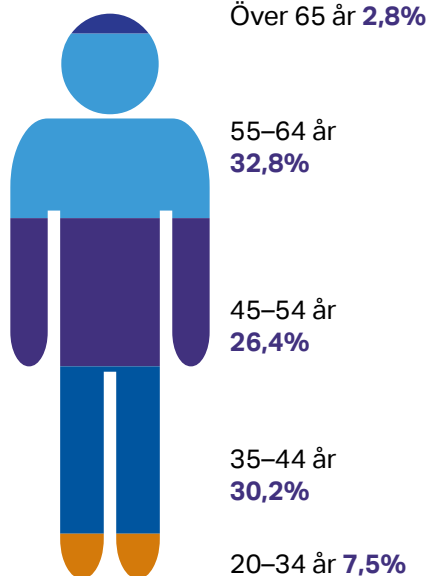
Antal inspektioner i förhållande till antalet årsverken

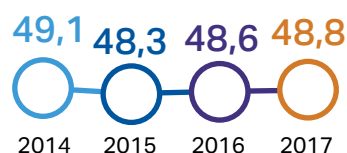
Könsfördelning

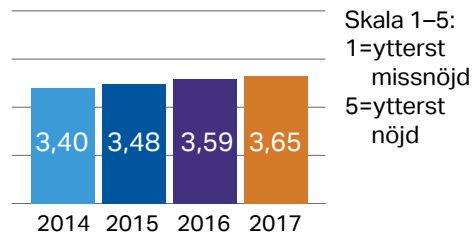
Åldersfördelning

Medelålder

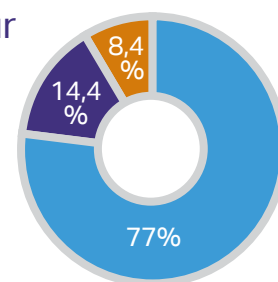

Arbetsstillfredsställelse

Personalstruktur

- Inspektörer och andra experter
- Personer verksamma i olika stöduppgifter
- Ledning, chefer

Lagstiftning som övervakas av arbetarskyddsmyndigheten och beredningen av den

Delegationen för beredning av arbetarskyddsbestämmelser (TTN) bereder både nationell lagstiftning och EU-lagstiftning i samarbete med arbetsmarknadsorganisationerna. Delegationen är verksam i anslutning till social- och hälsovårdsministeriet.

Arbets- och näringsministeriet bereder och utvecklar arbetslagstiftningen, i vilken ingår bland annat arbetsavtalslagen, arbetstidslagen, semesterlagen, diskrimineringslagen, lagen om integritetsskydd i arbetslivet, lagen om kollektivavtal, lagen om studieledighet, lönegarantilagen samt lagstiftningen som gäller samarbete inom företag.

Arbetslagstiftningen bereds som ett trepartssamar-

bete tillsammans med arbetsgivarna och arbetstagar-
nas intresseorganisationer. Arbetstagar-
nas arbetsvillkor definieras inte bara av arbetslagstiftningen, utan också av bland annat olika branschens kollektivavtal.

Tillsynen av arbetslagstiftningen tillhör till största delen regionförvaltningsverkens ansvarsområden för arbetarskyddet.

Lagstiftningen med anknytning till arbetslivet som beretts som ett trepartssamarbete under rapporterings-
året har samlats i bilaga 2.

De lagar som arbetarskyddsmyndigheten övervakar har samlats på sidan [Aktuell arbetarskyddslagstiftning](#) i webbtjänsten Tyosuojelu.fi.

Arbetskyddstillsynen förändras

Arbetskyddsförvaltningen har utfört ett långsiktigt arbete för att utveckla tillsynen. Verksamheten har utvecklats på riksnivå med hjälp av samordningsuppgifter inom tillsynen, riksomfattande projekt och tillsynsanvisningar. När den nya fyraårsperioden inleddes 2016 genomfördes åtskilliga betydande förändringar i den verksamhet som ansvarsområdena för arbetskyddet bedriver och utvecklades den riskbaserade inriktningen av tillsynen. Det riksomfattande samarbetet utökades genom att koncentrera skötseln av vissa uppgifter till ett ansvarsområde på riksnivå och inrätta en riksomfattande telefonrådgivning.

Beredningen av den riksomfattande tillstånds- och tillsynsmyndigheten Luova bidrog med ett eget perspektiv på verksamhetsutvecklingen 2017. Vid sidan av den riskbaserade inriktningen av tillsynen låg fokus under verksamhetsåret fortsättningsvis på att utveckla innehållet i tillsynen på riksnivå. Pilotprojekt med anknytning till riskbaserad tillsyn inleddes inom hotell- och restaurangbranschen, byggbranschen, transportbranschen och industrin. Målet med pilotprojekten är att säkerställa ett så enhetligt tillsynsförfarande som möjligt på riksnivå, dock med beaktande av de arbetsplats-specifika behoven.

Arbetskyddsförvaltningen har redan tidigare samlat respons från sina kunder. Verksamheten i arbetskyddsärenden sker i nära samarbete med arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna och respons har samlats på arbetsplatsnivå inom olika projekt. Under 2017 pilot-testade ansvarsområdena för arbetskyddet ett kundresponsystem som utvecklades vid regionförvaltningsverken genom att samla respons från de arbetsplatser som var föremål för tillsynen. Den mottagna kundresponsen har en viktig roll i utvecklingen av verksamheten på väg mot övergången till en riksomfattande myndighet.

Arbetskyddsförvaltningen deltar i många utvecklingsprojekt som syftar till att skapa mer kundorienterade

Bild: Virpi Saarinen

Arbetsplatsens strukturer och de tillgängliga arbetsredskapen ska väljas, dimensioneras och placeras på ett ergonomiskt lämpligt sätt. Inspektör Tessa Olin övervakar att daghemmets ergonomiska aspekter är i sin ordning.

tjänster genom att digitalisera verksamheten. Den nationella tjänstearkitekturen utgör en gemensam grund för utvecklingen av elektroniska tjänster inom den offentliga förvaltningen. Lagen om den nationella tjänstearkitekturen (lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster) trädde i kraft under rapporteringsåret. Arbetskyddsförvaltningen deltog i genomförandet av den nationella tjänstearkitekturen bland annat genom att beskriva sina viktigaste tjänster i webbtjänsten Suomi.fi i samarbete med regionförvaltningsverken.

Bild: Kristiina Linna

Det nordiska myndighetssamarbetet är aktivt. Inspektör Kristiina Linna var på tjänstemannautbyte i Sverige och deltog tillsammans med sina svenska kollegor i en arbetarskyddsinspektion på en arbetsplats vid en omfartsväg i Stockholm.

Samarbete och nätverks- bildning med andra aktörer

Ett mångsidigt samarbete med olika aktörer både nationellt och internationellt är viktigt med tanke på en effektiv arbetarskyddstillsyn och verksamhetsutveckling.

Samarbetet och informations- utbytet mellan myndigheterna blev effektivare

Arbetarskyddsmyndigheten har ett nära samarbete med flera olika myndigheter. I synnerhet i samband med bekämpningen av grå ekonomi effektiveras tillsynen av det ökade informationsutbytet och samarbetet

mellan myndigheterna. Under rapporteringsåret skedde en betydande förändring då arbetarskyddsmyndighetens rätt till information utökades. Arbetarskyddsmyndigheten får sekretessbelagd information när den övervakar fullgörandet av minimivillkoren för ett anställningsförhållande, användningen av utländsk arbetskraft eller efterlevnaden av beställaransvarslagen. I beställaransvarstillsynen och tillsynen av användningen av utländsk arbetskraft kan arbetarskyddsmyndigheten utnyttja de utredningar om fullgörandet av skyldigheter som Enheten för utredning av grå ekonomi producerar.

En central form av myndighetssamarbete är de gemensamma inspektioner som utförs tillsammans

med olika myndigheter i syfte att bekämpa grå ekonomi och övervaka användningen av utländsk arbetskraft. Gemensamma inspektioner utförs tillsammans med polisen, Gränsbevakningsväsendet, regionförvaltningsverkets alkoholinspektörer, Tullen, Skatteförvaltningen och Pensionsskyddscentralen.

Inspektörerna inom tillsynen av utländsk arbetskraft, byggbranschen och beställaransvaret utför gemensamma inspektioner på byggarbetsplatser tillsammans med Skatteförvaltningen och Pensionsskyddscentralen. Tillsynsobjekten för dessa inspektioner planeras i god tid i förväg med utnyttjande av information som de olika myndigheterna erhållit.

Gemensamma inspektioner på byggarbetsplatser utförs också tillsammans med polisen. Om det under inspektionerna framkommer brister i skattenummerförsedda identifikationer eller arbetsplatsens förteckning över arbetstagare kan polisen genast utfärda böter utan en tung administrativ process.

Utöver det som nämns ovan bedrevs myndighets-samarbete under rapporteringsåret även med till exempel Olycksfallsförsäkringscentralen, Strålsäkerhetscentralen, Tukes, Trafi, kommunerna och regionförvaltningsverkens övriga ansvarsområden.

Arbetsmarknadssamarbete med arbetskyddsnämnderna

Arbetskyddsförvaltningen samarbetar med arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna. De regionala arbetskyddsnämnderna är trepartsorgan som fungerar som officiella samarbetsorgan. Syftet med arbetskyddsnämnderna är att stöda och utveckla arbetskyddstillsynen samt fungera som en länk mellan ansvarsområdena för arbetskyddet och de regionala arbetskyddsaktörerna och arbetsmarknadsorganisationerna. Arbetskyddsnämnderna behandlar betydande utvecklings-, planerings- och uppföljningsprojekt gällande arbetskyddet i området, allmänna verksamhetslinjer och resultatmål för arbetskyddet samt riktandet av resurser till främjande av arbetskyddet och andra frågor som har betydelse för den regionala utvecklingen av arbetsmiljön.

Bild: Reetta Aho

Utställningsmästare Ari Helenius (till vänster) förevisar skydd för Shylon Muscat (till höger), inspektör från Malta. Arto Teronen var värd för besöket.

Erfarenheter av internationellt samarbete

Arbetskyddsförvaltningen har ett mångsidigt internationellt samarbete. Samarbete bedrivs både på gräsrotsnivå i enskilda tillsynsfall och på högre nivå i form av olika utvecklingsuppgifter, kampanjer och beredning av lagstiftning.

På grund av arbetskraftens fria rörlighet inom EU måste myndigheterna också öka det ömsesidiga informationsutbytet och de direkta kontakterna på internationell nivå. När det gäller det praktiska tillsynsarbetet är samarbetet särskilt intensivt med arbetskyddsmyndigheten i Estland. Samarbetet har främst haft anknytning till övervakningen av anställningsförhållandets minimivillkor för arbetstagare som utstationeras från Estland till Finland samt tillsynen över beställaransvaret i de utstationerande företagen. Dessutom har arbets-säkerhetsfrågor i estniska företag verksamma i Finland behandlats. Med hjälp av samarbetet har man fått en bra uppfattning om båda parternas behörighet och verksamhetsmöjligheter.

Det nordiska samarbetet är aktivt och etablerat. Målet med det nordiska samarbetet är framför allt att sprida god praxis och öka påverkningsmöjligheterna på EU-nivå.

Under 2017 inleddes ett samnordiskt projekt med anknytning till EU:s forum mot svartarbete. Projektet samordnades av Sverige. Syftet med det tvååriga projektet är att dela god praxis med anknytning till bekämpning av svartarbete inom både tillsynen och kommunikationen. I projektet ingår inspektörsutbyten mellan de nordiska länderna, samarbete med anknytning till kommunikation och bedömning av genomslagskraften i samband med bekämpning av svartarbete. Finland deltog också i ett samnordiskt projekt med anknytning till identifiering av arbetsrelaterat utnyttjande. Under rapporteringsåret deltog arbetarskyddsmyndigheten i två EU-projekt som gällde utstationerade arbetstagare. Målet med projekten var att effektivisera tillsynen med anknytning till anställningsförhållandets minimivillkor för utstationerade arbetstagare. En central utmaning som framträtt är hur man ska få informationen om företag där försummelser förekommer att löpa smidigt över gränserna, så att olika länder kan rikta in tillsynen på dessa företag. Inspektörernas personliga kontakter gör samarbetet och informationsutbytet med anknytning till tillsynen okomplicerat. Som en del av projektet hade Finland ett praktiskt samarbete för att effektivisera tillsynen tillsammans med arbetarskyddstillsynen i Lettland och Polen.

Finland deltar också i Yrkesinspektörskommittén SLIC (Senior Labour Inspectors' committee), som idkar arbetarskyddssamarbete på europeisk nivå. Inom ramarna för samarbetet utvecklas tillsynen, sammanställs gemensamma guider, anvisningar och riktlinjer samt ordnas inspektörsutbyten. Under 2017 reste inspektörer från Finland på utbyte till Österrike och Irland och på motsvarande sätt kom inspektörer från Malta till Finland.

SLIC-kommittén inledde under rapporteringsåret en kampanj för att förbättra säkerheten för hyrda arbetstagare, eftersom användningen av hyrd arbetskraft har ökat avsevärt och hyrda arbetstagare drabbas av fler olycksfall i genomsnitt. Under kampanjen utför

Inspektörernas personliga kontakter gör samarbetet och informationsutbytet med anknytning till tillsynen okomplicerat.

medlemsländerna inspektioner vid både personaluthyrningsföretag och användarföretag.

Finland är också med i SLIC:s arbetsgrupp, där kemikalieexperter bereder en tillsynsanvisning som gäller inandning av kvartsdamm på byggarbetsplatserna.

SLIC har utvecklat ett bedömningssystem med hjälp av vilket arbetarskyddsförvaltningen i varje medlemsland utvärderas med jämna mellanrum. Syftet med utvärderingarna är att säkerställa att EU-lagstiftningen som gäller hälsa och säkerhet i arbetet verkställs och övervakas effektivt i medlemsländerna. Varje år utvärderas 2-3 länder och en egen utvärderingsgrupp inrättas för varje utvärdering. Under 2017 deltog Finland i utvärderingen av arbetarskyddsförvaltningarna i Tyskland och Grekland.

Finland deltar i beredningen av EU-lagstiftningen som gäller arbetarskydd i Rådgivande kommittén för arbetsmiljöfrågor (ACSH), som är ett organ verksamt i anslutning till Europeiska kommissionen. Under rapporteringsåret fattade Internationella arbetsorganisationen (ILO) och Finland beslut om Finlands initiativ att bilda en ny koalition tillsammans med olika organisationer. Koalitionen har till uppgift att förbättra arbetsförhållandena på global nivå och se till att överenskomna arbetarskydds-målsättningar tillämpas på ett bredare plan i hela världen. Målet är att producera pragmatiska lösningar till exempel för att förbättra olycksfallsrapporteringen och minska kostnaderna förorsakade av dåliga arbetsförhållanden.

Arbetskyddstillsynen i siffror

	2014	2015	2016	2017
Inspektioner och tillsynsobjekt				
Sammanlagt antal inspektioner	26 644	28 732	28 325	27 591
Sammanlagt antal inspekterade arbetsplatser	21 779	24 074	23 776	22 892
Dokumentinspektioner (inspektionen har genomförts utifrån dokument)				
Antal dokumentinspektioner	2 499	2 871	2 335	2 507
Arbetsplatsinspektioner (inspektören besökte arbetsplatsen)				
Arbetsplatsinspektionernas antal	24 145	25 861	25 991	25 084
Tiden som användes för en inspektion på arbetsplatsen, timmar i genomsnitt	1,5	1,4	1,4	1,4
Verksamhetsanvisningar och uppmaningar				
Verksamhetsanvisningar	55 232	56 207	62 689	61 061
Uppmaningar	7 949	8 342	8 120	8 108
Tvångsmedel				
Användningsförbud fastställda av arbetskyddsmyndigheten	50	35	33	57
Förpliktande beslut	229	234	319	266
Utredningsbegäran och utlåtanden				
Utredningsbegäran till polisen	405	367	411	395
Utlåtanden till polisen/åklagaren	542	480	476	636
Efterfrågan på tjänster				
Antal kundkontakter *	40 800	42 800	37 800	33 600
Kontakter till den riksomfattande telefonrådgivningen			23 289	24 614
Inspektioner på begäran	1 819	1 601	1 827	1 687
Användare av Tyosuojelu.fi			651 843	840 186
Undersökning av arbetsolycksfall och yrkessjukdomar				
Undersökta arbetsolycksfall	1 210	936	868	939
Undersökta yrkessjukdomar	36	42	41	44
Resurser				
Personal	449	453	431	418
Verksamhetsutgifter (1 000 €)	28 548	28 169	26 184	25 220

* Det sammanlagda antalet kundkontakter är en uppskattning som grundar sig på en två veckor lång uppföljningsperiod som genomförs två gånger per år. Den riksomfattande telefonrådgivningen inledde sin verksamhet 1.2.2016. Uppföljningsinformation om det faktiska antalet samtal har erhållits sedan dess.

Författningar som blev färdiga 2017

286	Statsrådets förordning om ändring av 37 § i och bilagan till statsrådets förordning om säker användning och besiktning av arbetsutrustning
<i>Utfärdad 11.5.2017</i>	926	Lag om ändring av lagen om tillsynen över arbetskyddet och om arbetskyddssamarbete på arbetsplatsen
<i>Utfärdad 14.12.2017</i>
289	Statsrådets förordning om arbetsmiljön ombord på fartyg
<i>Utfärdad 18.5.2017</i>	927	Lag om ändring av arbetskyddslagen
<i>Utfärdad 14.12.2017</i>
918	Lag om ändring av 11 kap. i arbetsavtalslagen
<i>Utfärdad 14.12.2017</i>	933	Statsrådets förordning om skydd för arbetstagare mot risker som orsakas av biologiska agenser
<i>Utfärdad 14.12.2017</i>
919	Lag om ändring av lagen om utstationering av arbetstagare
<i>Utfärdad 14.12.2017</i>		